

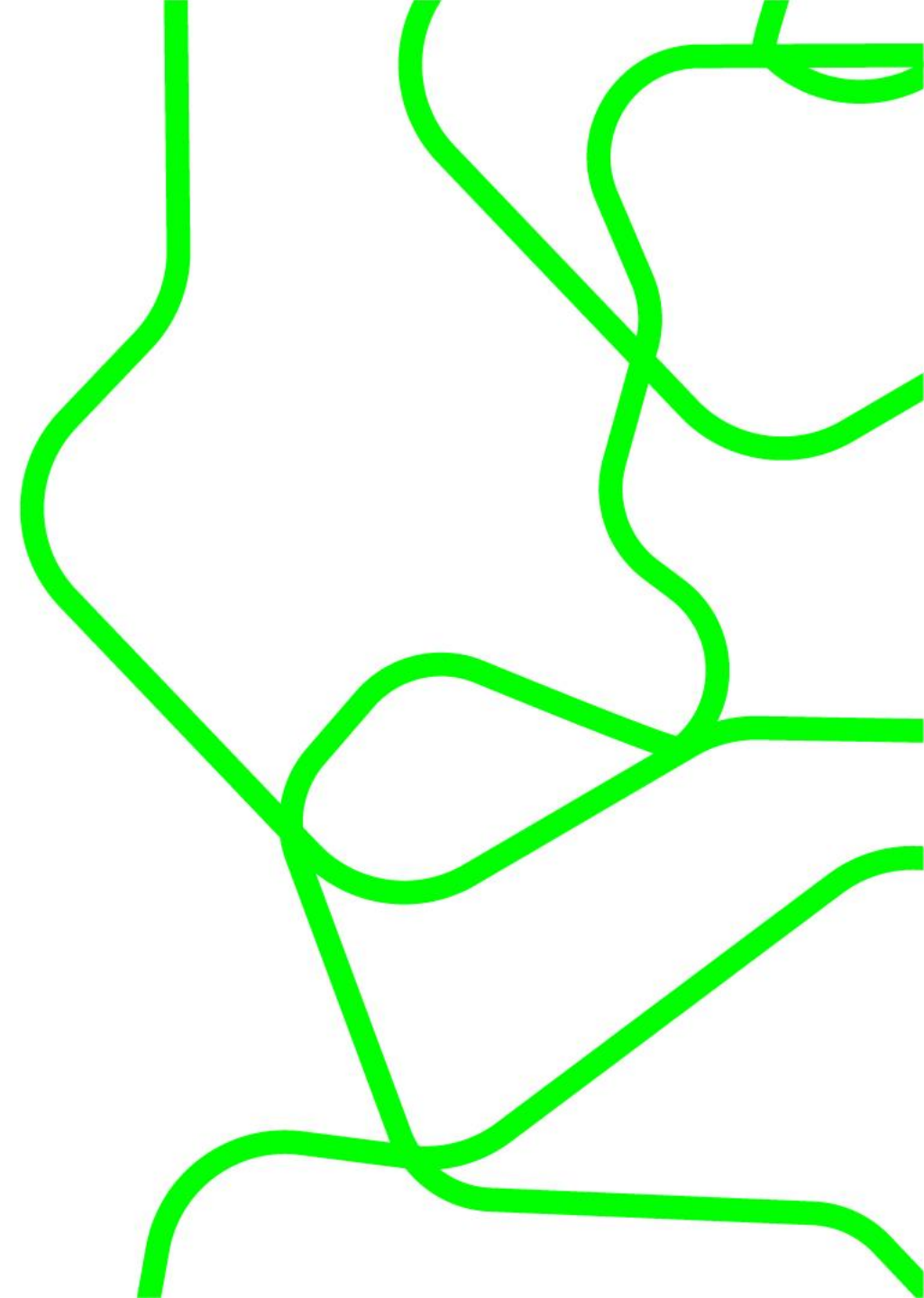
Kunnallisten vaikuttamistoimielinten lausuntojen käsittely Eloisassa ja vaikuttamistoimielimien aloiteoikeuteen liittyvä tarkastelu

Eloisan

- **Johtoryhmä 27.4.2026**
- **Vammaisneuvosto 19.5.2026**
- **Vanhusneuvosto 19.5.2026**

Tausta ja tavoite

- Tarve selkiyttää kuntien vaikuttamistoimielimiltä saapuvien lausuntojen käsittelyä
- Tavoitteena:
 - johdonmukaiset ja vaikuttavat yhteistyötavat
 - riittävä faktapohja ja kokonaiskuva
 - hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten asiantuntemuksen parempi hyödyntäminen
- Samassa yhteydessä tarkastellaan vanhus- ja vammaisneuvostojen suoraa aloiteoikeutta aluevaltuuston kokouksessa

Kuntien vaikuttamistoimielimiltä saapuvat lausunnot:

- Lausunto koskee tyypillisesti Eloisan järjestämisvastuulla olevia palveluja paikallistasolla tai kohdentuen johonkin tiettyyn palveluun
- Usein lausunto tai kannanotto osoitetaan aluehallitukselle
- Miten varmistetaan
 - yhteinen ymmärrys asiasta
 - asian tarkoituksenmukainen käsittely
 - todellinen vaikuttavuus

Lausunto saapuu
hyvinvointialueen
kirjaamoon ja kirjataan
Dynastyyn

Lausunto ohjataan
ensisijaisesti Eloisan
vastaavaan
vaikuttamistoimielimeen

- vanhusneuvosto
- vammaisneuvosto
- nuorisovaltuusto

Vaikuttamistoimielin:

- perehtyy lausuntoon
- selvittää taustat yhteistyössä viranhaltijoiden kanssa ja hankkii tarvittaessa lisätietoa
- muodostaa oman näkemyksensä tarvittavista jatkotoimista

Jatkotoimet

- Dialogi kunnallisen neuvoston kanssa
- Dialogi viranhaltijoiden kanssa
- Kannanotto tai muu viestintä
- Pyyntö ohjata valmisteluun palvelulautakunnalle
- Hyvinvointialuealoite

Kaksi aloitetyyppiä, kaksi eri tarkoitusta

Tarkastelunäkökulma	Hyvinvointialuealoite	Aluevaltuustoaloite
Oikeusperusta	Hyvinvointialuelaki (30 §)	Hallintosääntö
Aloitteen tekijä	Asukas, palvelun käyttäjä, yhteisö	Aluevaltuutettu / valtuustoryhmä
Demokratiamuoto	Suora osallistuminen	Edustuksellinen demokratia
Luonne	Lakisääteinen osallisuuskeino	Poliittinen aloite
Tyypillinen sisältö	Palvelujen ja toiminnan kehittäminen	Linjaavat, strategiset kysymykset
Käsittelylogiikka	Hallinnollinen / valmisteluun kytkeytyvä	Toimielinkäsittely / poliittinen
Suhde osallisuusrakenteisiin	Osa laajempaa osallisuuden kokonaisuutta	Osa aluevaltuuston työskentelyä

Kaksi aloitetyyppiä, kaksi eri tarkoitusta

Tarkastelunäkökulma	Hyvinvointialuealoite	Aluevaltuustoaloite
Oikeusperusta	Hyvinvointialuelaki (30 §)	Hallintosääntö
Aloitteen tekijä	Asukas, palvelun käyttäjä, yhteisö	Aluevaltuutettu / valtuustoryhmä
Demokratiamuoto	Suora osallistuminen	Edustuksellinen demokratia
Luonne	Lakisääteinen osallisuuskeino	Poliittinen aloite
Tyypillinen sisältö	Palvelujen ja toiminnan kehittäminen	Linjaavat, strategiset kysymykset
Käsittelylogiikka	Hallinnollinen / valmisteluun kytkeytyvä	Toimielinkäsittely / poliittinen
Suhde osallisuusrakenteisiin	Osa laajempaa osallisuuden kokonaisuutta	Osa aluevaltuuston työskentelyä

Kaksi aloitetyyppiä, kaksi eri tarkoitusta

	Hyvinvointialuealoite	Aluevaltuustoaloite
Tarkastelunäkökulma		
Oikeusperusta	Hyvinvointialuelaki (30 §)	Hallintosääntö
Aloitteen tekijä	Asukas, palvelun käyttäjä, yhteisö	Aluevaltuutettu / valtuustoryhmä
Demokratiamuoto	Suora osallistuminen	Edustuksellinen demokratia
Luonne	Lakisääteinen osallisuuskeino	Poliittinen aloite
Tyypillinen sisältö	Palvelujen ja toiminnan kehittäminen	Linjaavat, strategiset kysymykset
Käsittelylogiikka	Hallinnollinen / valmisteluun kytkeytyvä	Toimielinkäsittely / poliittinen
Suhde osallisuusrakenteisiin	Osa laajempaa osallisuuden kokonaisuutta	Osa aluevaltuuston työskentelyä

Vaikuttamistoimielimen vaikuttamistyön tapoja Eloisassa

- Säännöllinen ja suora vuoropuhelu viranhaltijajohdon kanssa
- Aluehallituksen edustajat kokouksissa
- Osallistuminen valmisteluun ja kehittämiseen:
 - Howspace-työskentely
 - kyselyt ja valmisteluvaiheen esittelyt
 - selkeät, yhdessä sovitut lausunto- ja kannanottokäytännöt → palvelulautakunta
 - hyvinvointialuealoite (ja aloitteen kannattaminen)
- Tarkoitus:
 - aidosti vaikuttava osallisuus ja yhteistyö